

»SLOVENE« volja
po polki na vse strani Juge-
slavije in v Ljubljani:
na celo leto naprej . . K 180—
na pol leta 90—
na četrt leta 45—
na en mesec 15—
Kamozemstvo celoletno K 240—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 30—
na izposojnino 35—

SLOVENE

Inserati:
Enostopne pettivate (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
na enkrat . . . po K 8—
poslana itd. . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm & 13.
Izjava vsak dan izvešči po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopirali se ne vračajo; nevrnjenost pisma se ne
sprejema. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 na naročnino in št. 349 na oglas,
avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bosn.-herc. 7583.

„Valutno pitanje niče ne postoji.“

V sredo smo razmislili v našem li-
stu stališče, ki ga zavzema S. L. S. na-
sproti novemu državnemu proračunu. Po-
udarjali smo, da mora stranka ta proračun
z vso energijo pobijati, ker vsebuje eno-
stransko obremenitev slovenskega ljud-
stva. Navajali smo carino, takse in zemlji-
ški davek, ki se bo pri nas zvišal na štiri-
kratno izmero, dočim se v Srbiji in Črni
gori ta davek danes faktično skoro ne
plačuje.

Govoriti pa moramo še o drugih dav-
kih, s katerimi se hoče »enakopravnost«
in »izenačenje« izpeljati v naši državi.
Med te davke spada kupčijski ali obratni
davek, ki ga bodo morali plačevati trgovci
od vsega blaga, ki ga bodo kupovali za
prodajo. Jasno je, da trgovci tega
davka ne bodo plačevali iz lastnega žepa
in da bodo ta izdelek vračunali v ceno
vseh predmetov. Tako se vpeljuje v naše
kraje nov indirektni davek, ki bo breme-
nil najširše plasti delovnega ljudstva. Me-
sto da bi nosili davčna bremena oni, ki so
denarno najjačji, jih bodo zopet morali no-
siti revni, podpore potrebni stanovi. Da se
vpeljuje s tem pri nas nov davek, in da
bodem tako plačevali v Sloveniji dvojne
davke, priznava finančni minister sam, ki
pravi v proračunu: »Porez na obrt po-
stoje je dosada samo u Srbiji.«

Izenačijo se nadalje v državi tudi ta-
kozvane trošarine. Toda poleg teh sploš-
nih trošarin se bo plačevala v Sloveniji tu-
di še »specielna trošarina« ali takozvana
užitnina na meso, vino in mošt. Od vsake
glave klavne goveje živine bomo plačevali
užitnino 24 kron in od 100 kg mesa po-
vrhu 8 kron davka. To določilo velja le v
naših krajih in nima veljave v Srbiji. Ena-
kopravni bodemo zopet le v toliko, v kolik-
or bodemo plačevali tudi glede trošarin
dvojne davke.

Nadalje se izenačujejo v celi državi
monopoli. Tako se bo pri nas vpeljal mo-
nopol na petrolej, na vžigalice in cigaretni
papir. Z uvedbo monopola se bodo vsi ti
predmeti na mah podražili, kajti država
bo skušala pač, da pride pri svojih mono-
polih do kolikor mogoče visokega do-
bička.

Posledice napovedanih monopolov vi-
dimo že danes, ko je petrolej iz prometa
skoro izginil. Trgovci so ga namreč po-
skrili, da ga bodo mogli pozneje prodajati
skrivaj po zvišanih cenah.

K vsem tem davčnim dobrotam pride
pa še najhujše in najkrivičnej-

še in to je valutno razmerje 1 : 4, ki vlada
med dinarjem in krono. Ni je bolj v nebo-
vpajoče nesocialnosti, ni ga večjega iz-
mozgavanja našega ljudstva, kakor je to
razmerje, ki so nam ga proti naši volji bru-
talno vsilili demokrati. Notranja veljava
dinarja v Srbiji namreč niti zdaleka ni štiri-
krat večja od veljave krone v naših kra-
jih. V Srbiji je kupna moč dinarja k večje-
mu dvakrat večja od kupne moči krone v
Sloveniji, nikakor in pod nobenim pogojem
pa ne more biti štirikrat večja. Ta resnica
je tako nepobitna in tako očitna, da se je
nobeden pameten človek v državi ne upa
zanikati. Iz tega sledi, da nikakor ne mo-
remo govoriti o enakopravnosti, ako pla-
čuje Srb n. pr. 100 dinarjev davka, Slove-
ne pa 400 kron. V srbskem gospodarskem
življenju pomeni namreč 100 dinarjev k
večjemu toliko, kolikor v slovenskem go-
spodarskem življenju 200 kron. Zato mo-
ramo poudariti, da bi stali tudi v slučaju
popolne davčne enakosti vendar pred ve-
likim izmozgavanjem našega ljudstva. Naš
narod bi tudi v tem slučaju nosil na svojih
ramenih materialno najmanj dvakrat večje
davke, kakor to zahteva socialna pravica.
Na tem proračunu se šele kažejo vse po-
gubonosne in roparske posledice naše va-
lutne reforme. Ako trdi liberalci Stojano-
vič v svojem proračunu, da »valutno pita-
nje više ne postoji«, potem ga moramo
opozoriti, da ženejo taki stavki pri nas
vsakemu poštenemu človeku od jeze kri v
glavo. Spominjajo nas na največjo lumpa-
rijo, ki se je zgodila nad našim ljudstvom
v novi državi. Ta lumparija rodi svoje obil-
ne sadove v tem proračunu, ki je poln kri-
vic in nasilstev.

Slovenska ljudska stranka ne sme in
ne more dati svojega glasu takemu prora-
čunu in ga bo zato z vso silo pobijala.
Proti takemu proračunu mora iti v boj in
ga mora s svojo organizirano močjo streči.

Carinska orijentacija Francije.

Težko se je vživeti v nazore današ-
njih dni, ker stoji v velikem kontrastu z
načinom mišljenja pred l. 1914 in ker go-
tovo onemogočujejo vsak sporazum med
narodmi. Svetovna vojna je ustvarila nove
faktorje in kakor se niti Evropa ne bo več
vrnila in politično in gospodarsko stanje
iz l. 1914., tako se je moralo spremeniti
mišljenje in mednarodno poslovanje držav.
V to žalostno dejstvo se moramo vživeti
pa naj nam je še tako težko in težko nam
je, ker s tem zametamo z dolgoletnim, kul-

tiviranjem pridobljeno mednarodno stanje
in gotovost, ki jo zamenjujemo z negoto-
vimi možnostmi nekega novega razvoja.
Ta dejstva dokazuje nekdanja nagla odpo-
ved trgovskih, mednarodnih pogodb s
strani Francoske, dokazuje posebno ukir-
njenje vseh dosedaj garantiranih predpi-
sov v postopanju in varstvu inozemcev v
Ljudovladi.

Pomiri nas pa pri vsem tem neka do-
bra knjiga, ki je izšla nedavno in ki je bila
brez sumnje inspirirana od francoskega tr-
govskega ministrstva; ta knjiga dokazuje,
da optimizem glede nove obnovitve trgov-
skih in gospodarskih zvez v bodočnosti ni
brez podlage. »Essai sur la politique don-
amière de la France« (Payot 1919) je pisal
visok uradnik francoske carinske uprave
in je to delo zelo prikladno, da se prilagodi
oni edinstveni razvojni liniji, v ka-
teri se menjata ritmično napredek in na-
zadovanje. To izvršno delo, ki je pisano v
prvi vrsti za francoske javne in politične
delavce, zastopa politiko umirjenega pro-
tekcijonizma in trgovskih pogodb in — kot
sodimo po ti knjigi — ne bo Francoska
niti za sistem svobodne trgovine niti se ne
bo ogradila s kitajskim zidom visoke ca-
rine. Colbert je inauguriral carinski pro-
tekcijonizem na Francoskem in ta sistem
se je obdržal do l. 1860. Skrb za industrijo
je izzvala razne bodisi prohibitivne mere,
bodisi samo male carinske davke. Konti-
nentalna zamera je imela velik vpliv na
francosko carino, ker so ta sistem, ki je
bil spočetka samo bojno orožje, uposta-
vili za časa poznejših režimov, ko so po-
puščali raznim interesom iz krogov ve-
likega kapitala in industrije. Resnica je, da
je revolucija iz l. 1848. zelo pobijala na-
zore svobodne trgovine, ki so prihajali
preko kanala in je šele liberalno cesarstvo
izvedlo glasovito reformo iz l. 1860., in si-
cer proti volji protekcijonističnega pa-
rlamenta. Ta reforma ni bila dolgotrajna,
ker je že po frankfurtskem miru postala
nepopularna.

Današnji francoski carinski sistem tem-
elji na reakciji iz l. 1892. Pri volitvah za
parlament l. 1889. se je delalo v največji
meri za to, da zaščitijo poljedelstvo in in-
dustrijo. V ta namen je ustanovljen mini-
malni tarif, izpod katerega se ni smelo
določiti carinskih postavk, pri tem pa tr-
govske pogodbe niso bile sklenjene za do-
ločen čas, ampak si je Francoska pridržala
pravico, da sme vedno enostavno menjati
carinske postavke. Vse pogodbe, ki so bile
sklenjene na temelju tega principa iz leta
1892. vsebujejo institucijo minimalnega ta-
rifa s klavzulo najvišjih pogodbenih ugod-
nosti. Poleg tega minimalnega tarifa ob-

stoji tudi generalni tarif, ki ga uporabi-
ljajo v trgovini z državami, ki niso skle-
pale trgovskih pogodb. Zakon od l. 1892.
predpisuje, da velja minimalni tarif za one
države, ki dopuščajo tudi za stvari fran-
coske konvencije iste polajšave.

Tako je postala država svobodne tr-
govine iz l. 1860., država zaščitnih carin in
to radi tuje konkurence. Ta istina ni bila
pretirana, ker je n. pr. l. 1914. iznašala
okrog 7 odstotkov vrednosti uvoženih
predmetov. Istega leta so bile edino Ame-
rika, Japonska, Kitajska in Indija podvr-
žene sicer ne obtemu, pač pa parcijalno
generalnemu tarifu.

Kako je prišlo do odpovedi trgovskih
pogodb francoske države? Pisatelj pravi,
da so to pričakovali vsi poznavatelji fra-
noznega narodnega gospodarstva, ker so
industrijske in trgovske organizirane zve-
ze zahtevale, da naj se prekinijo medna-
rodne obveznosti, ker tvorijo zapreke no-
vim pogodbam, ki bi odgovarjale novemu
povojnemu položaju. Glavni razlogi so na-
vedeni v ti knjigi, pred pred vsem ome-
njena klavzula najvišjih pogodbenih ugod-
nosti, ki je postala generalna, a vlada
hoče, da se ji to zaznamovanje odvzame;
potem je treba revidirati ustanove o bro-
darstvu, tuji trgovini in trgovskih potni-
kih; na koncu je bilo potrebno ukiniti ne-
ke posebne takse v konvencijah s Špan-
sko, Rumunijo in Japonsko, ki je istotako
kazila edinstvo in harmonijo carinskih ta-
rifov.

Klavzula najvišjih pogodbenih ugod-
nosti se nahaja prvič v francosko-turški
pogodbi od 6. mesidora X. leta, a iz te po-
godbe je prešla v vse pogodbe 19. stoletja.
Po splošni definiciji pomeni ta pogodba
storjeno obvezo dveh držav, da priznata
druga drugi vse najugodnejše železniške,
poštne in trgovske tarife in odredbe, ki
veljajo za katerokoli drugo državo. Ame-
rikanci poznajo tako klavzulo le v omeje-
nem smislu, ker razumejo to klavzulo na
ta način, da more pogodbenik take poseb-
ne, kake drugi državi dovoljene ugodnosti
zahtevati samo tedaj, če so priznane brez
protiusluge. Po evropskem razumevanju
te klavzule dobi država, ki pristopi k ti
klavzuli že avtomatično pravico, da se po-
služuje vseh novih pravic, ki jih je sopo-
godbenik priznal kaki tretji državi. Kot
primer za to je frankfurtski mir, v kate-
rem je Nemčija Francoski oktroirala to
klavzulo. Ko je Francoska priznala švi-
carski strojni industriji neke tarifne po-
puste, je Nemčija po omenjeni klavzuli
uporabila pravice za se in ravno ta klav-
zula je bila za Nemčijo nepopolna. Ker
vlada na Francoskem mnenje, da bi bilo

LISTEK.

Gspan:

† Branku Jegliču.

(Pismo njegovega prijatelja.)

Pesem je izpeta, struna je utrčana,
grob je zagrnen.

Komaj bi verjel tem žalostnim bese-
dam, ali usoda je trda, neizprosna in ža-
lostno odmeva te mračne besede v naših
mladih srcih.

Ko si mi zadnjič zapisal naslov svoje-
ga novega domovanja med veselo počitni-
sko dobo, Ti je sijal obraz v veselju, zakaj
svet Ti je bil razgrnjen kakor razbarven
zemljevid. Dovršil si bil ravnokar maturo
in Tvoje misli, slične veselim metuljem, so
frfotale pod sinjim nebom.

Ko si mi stisnil roko v slovo, si se
smehljaj in si mislil na veselo počitnice,
mislil si na veselo svidenje jeseni.

»Poln koš gorenjske šare Ti prine-
sem«, si govoril, ali bridka smrt je prer-
ezala prijateljske vezi med Teboj in menoj
in je pustila žalostno sled za seboj: nov
grob. Jaz pa sem ostal sam...

Rad bi bil stopil k Tvoji smrtni po-
stelji, da bi Te iztrgal iz smrtnih rok, toda
usoda kraljuje visoko nad človekom.

Lepi spomini, dragi Branko, na one
jasne zimske večere, ko smo sedeli drug
poleg drugega in se nam je smejala mla-
dost v obraz. Tako blizu smo si bili, da

sem skoro čutil utripe Tvojega srca, danes
pa ležiš pod črno rušo in poslušas melan-
holično pesem temnih cipres, v katere se
lovi večerni zrak.

Ko sem danes stopal za vozom, ki je
peljal Tebe, mi je bilo težko; tako težko
kot da bi ležala gora na mojih prsih. Pred
žalostno procesijo sta stopala konja in pe-
ljala voz poln cvetja. Rdeče, bele in rume-
ne georgine so žarele, kakor svetle luči
in med tem cvetjem si ležal Ti. Ob strani
Tvoje snežnobele krste pa je visela slo-
venska trobojnica, ki si jo tako ljubil.

Napisal sem pismo, naslovljeno na
Tvoj grob. Vem, da je oblika slaba, ali
sprejmi te rože mojega zvestega srca.

Bil si urednik našega »Kresa«. Ob
sredah in sobotah smo se zbirali in Ti si
stal med nami in si nas učil. Kako lepi so
bili Tvoji nauki, nam pričajo tvoje besede
v prvi številki »Kresa«: »Tovariš dragi,
delo je življenje! Ko Te je milostno nebo
poslalo na življenjsko pot, tedaj Ti je dalo,
kakor špartanska mati svojemu sinu, ki je
šel na boj, ščit in ti je reklo strogo: »Vrni
se na njem ali z njim!« Vrni se kot zmago-
valec, vrni se kot žrtev, kot suženj se ne
smeš vrniti! Glej, dobil si življenje, da de-
laš, ker to je tvoja naloga na zemlji!«

Če smem rabiti Tvoje besede, si Ti
zmagovalec, zakaj kdor si je postavil v živ-
ljenju »delo« za geslo, ta je zmagovalec.

Prehitelate je smrt. Tvoje započeto
delo je nedokončano. Zbrati hočemo moči,
da dogradimo započeto stavbo mi.

Tudi v »Dom in Svetu« si objavil svo-
jo pesem »Človek«. (»Dom in Svet« l. 1920
št. 5 in 6.) Tedaj si stopil v javnost s svojo
prvo in zadnjo pesmijo, kakor da bi čutil
mrtaški dih na Tvojih licih. V »Kresu« si
nam zapustil mnogo toplih spominov ka-
kor: »Starčkovi kesi«, »Na večer«, »Na
vernih duš dan«, »Avrelij« in druge, ki
nam bodo vselej izvirale solze v oči.

Ne le kot začetnik na literarnem po-
lju, tudi v naši dijaški sredini si bil vzoren,
dober in nepozaben. Z lahkoto si dovršil
srednjo šolo in letos zrelostni izpit. Ko si
se odločil za slavistiko, te je ugrabila smrt.
Vsi ki smo Te ljubili, se Te spominjamo z
ljubeznijo.

Tvoj prijatelj.

Priobčujemo teh par prisrčnih besed,
ki jih je napisal v spomin prezgodaj umrle-
ga mladeniča njegov prijatelj. Poleg v
»Dom in Svetu« je priobčil Branko Jeglič
svoje leposlovne prvence tudi v »Zvončku«
in v »Slovanu«. Prevajal je tudi iz franco-
ščine.

Mož, ki se je jezil.

Spisal Laurenz Kiesgen. — Poslovenil
Silvester Škerl.

Nekdaj je živel človek, ki se je za
vsako stvar jezil. Če se ni radi vremena,
se je pa radi časa, če se ni radi jedi, se je
pa radi pijače; če se ni radi solca, se je
pa radi lune in če se ni radi kralja, se je

pa radi mlekarice. Najbolj se je pa jezil
nase. On bi bil znal narediti vse bolje kot
drugi. Vladati, poveljevati, učiti, soditi,
pesniti, pisati, gledati, zidati — zares! —
vse bi znal on bolje. Toda zraven ni mogel
priti.

To je bilo ravno!

In medtem, ko je zabavljaj in razmiš-
ljaj in razlagal vsakomur, kako bi se prav-
zaprav moralo narediti, so drugi delali in
ustvarjali. Mnogo novega so naredili, kar
je bilo nedokončanega, so dokončali in ta-
ko je imel priliko, da se je znova jezil.

In to je tudi temeljito izvršil in kon-
cem koncev je požrl toliko jeze, da je
zbolel.

Tako je ležal v postelji in kar je mi-
slil, je dalo zopet povoda za njegovo jezo;
mislil pa je toliko, da ni bilo konca nje-
gove jeze in tako je hotel ubogi revež
umreti!

Prej se je pa zgodilo nekaj, kar je pri-
povedovanja vredno.

Ko se je namreč ta ubogi človek ne-
kega dne najezil, da je bil ves truden in se
je ravnokar prišel jeziti znova, ga je ne-
kdo dregnil. Razsrien se je obrnil; pred
njim je stal možiček z rdečo kapico in se
mu je veselo smejal v kisli obraz: »No, po-
glej!«

Nesrečnik ni hotel takoj pogledati,
ker ga je jezilo, da ga kdo moti, toda v
njem je bilo tudi precej radovednosti in
videl je, da je pomolil možiček cev izpod
plašča, ki ni bila večja od škatljice za ši-
vanke. V to cev naj bi pogledal.

treba diferencirati blago sovražnih, nevtralnih in prijateljskih držav, je bilo treba odpraviti generalno klavzulo najvišjih pogodbenih ugodnosti.

Pogodbe glede naseljevanje tujcev so zelo častne starosti in so bile vedno vpoštevane, a so se vendar pristudile, ker je pač nastala moda, da je treba prekiniti vse kar je bilo predvojno; tabula rasa je postalo njih geslo.

Ententna gospodarska konferenca iz l. 1916. je postala program, po katerem naj bi se sklepale bodoče trgovske pogodbe. Ta program je ostal program in je zelo ošepal. Profesor Henri Hauser, gospodarski svetnik trg. ministrstva prizna, da zavestniki niso bili gospodarski homogeni. Predlagana je carinska unija, v katero pa nihče več ne veruje, ker si Anglija, Italija in Amerika žele samostojnih svobodnih rok v urejevanju trgovskih odnosov s sovražnimi državami. Leta 1916. so bila postavljena načela v postopanju s sovražniki, a ta danes ne velja več; čuden je bil načrt, da naj bo vse poslovanje nevtralec v Nemčiji nadzirano od posebne ko-

misije. Nepojmljiva je pogodba ententna, da se njene države obvezujejo uvesti tri razredni carinski tarif: ena kolona je obrambena, druga prijateljska, a tretja zavestniška.

Francoska bo sklepala relativno kratkoročne trgovske pogodbe. Ne vemo, če bo uporabljala individualno urejene takse ali minimalni tarif. Vlada ima projekte, po katerem obstoje v resnici tri kolone; v prvi je minimalni tarif, v drugi srednje pozicije za države, ki ne kažejo dovolj dobičkanosnih izglede; v tretji pa je generalni tarif za države, ki ne dajejo Francoski nobenih protiuslug.

Za nas Jugoslovane je bodoča trgovska pogodba važna, ker nam jo more Francoska radi sramotne odvisnosti Srbije, oktrojirati. To bi bilo strašno in bi nas oškodovalo za milijarde. Da se kaj takega ne zgodi, je treba pazljivosti in študija in vse to bi morala storiti naša trgovska reprezentanca na Francoskem, da študira Francosko in njeno državno in narodno gospodarstvo. Mi te reprezentance nimamo. V. S.

Narodno predstavništvo.

Dr. Trumbić se vrne danes. — Volitev predsednika. — Novi predsednik proti italijanskim nasilstvom.

LDU Belgrad, 9. sept. 121. redni sešatek začasnega narodnega predstavništva otvoril podpredsednik dr. Ribar ob 16. uri 45 min. Tajnik Manojlović prečita zapisnik prejšnje seje, ki se odobri brez pripombe. Prošnje in pritožbe se odkazuje odsekom.

Posl. Žujević (neodvisni radikalec) vpraša ministra za poljedelstvo glede razdelitve živine in poljedelskega orodja. Minister za poljedelstvo dr. Janković čita nadaljnje podatke o živini in orodju, ki se je razdelilo v posameznih okrožjih v Srbiji. Skupno je bilo razdeljenega poljedelskega orodja v vrednosti 15 milijonov dinarjev.

Posl. Dragović stavlja vprašanje na ministr. predsednika glede letakov, ki so bili natisnjeni in nabiti v Vranju v času občinskih volitev in v katerih se med drugim trdi, da so radikali hoteli to vojno. Ta letak je podpisal minister Rafajlović ter vpraša poslanec Dragović, kako more ministrski predsednik dr. Vesnić sedeti v istem kabinetu, v katerem sedi tudi ta ministar. Predsednik dr. Vesnić odgovarja, da je bil ministrov podpis natisnjen brez njegove vednosti. Minister za narodno zdravje g. Rafajlović izjavi, da bi bil kot poslanec stavil svoj podpis na dotični letak, ali da radi lojalnosti napram temu kabinetu kot minister ni dal tega podpisa.

Posl. Aleksa Žujević vpraša ministr. predsednika radi resorta ministrstva za zunanje stvari, da v tem tako važnem trenutku ta resort ni izpopolnjen, tako da ne vemo, kdo je odgovoren parlamentu in javnosti. Ministr. predsednik dr. Vesnić je izjavil na to vprašanje, da g. minister za zunanje stvari odpotuje nocoj iz Pariza in da bo v soboto, 11. t. m. prevzel svoje posle.

Posl. dr. Šubetić (radikalec) povpraša ministr. predsednika glede dogodkov na Hrvatskem ob žigovanju živine. Ministrski predsednik dr. Vesnić prečita uradna poročila, ki so došla vladi v Belgradu in katere je poslala pokrajinska vlada v Zagrebu. Ministr. predsednik nato izjavi: Kakor vidite, so to suha uradna sporočila. Že iz njih se vidi, da je vlada od prvega trenutka, ko je izvedela za te dogodke, storila vse, kar je smatrala za svojo dolžnost in kar je bilo v njeni moči, da se ta pokret ustavi. Vlada je izdala jasne odredbe banu Hrvatske in Slavonije in poveljstvu IV.

Komaj je pogledal v cev, je odskočil ter začudeno vprašal: »O, odkod pa imaš to? To je ... to je ... resnično! To je svet, ki se vrti!«

»Gotovo, to je svet, ki se vrti, je rekel možiček in se je smejal.

»In to so,« je rekel mož, ki se je jezil, »resnično, pravi, živeti ljudje! Prav razločno jih vidim!«

»No, da, na zemlji živijo tudi ljudje,« je rekel možiček in se smejal.

»Poglej! Tu stojijo dva, trije, štirje ... ne, el ducat ljudi stoji — o, kako neumno! — in pritiskajo proti zidu in brcajo od sebe ... In potijo se reveži, res, vidim, kako si brišejo čelo! Kaj pa delajo?«

»Kaj delajo?« je rekel možiček in se je smejal. »Ti obdelujejo zemljo, da je okrogla.«

»Hahaha!« — sedaj se je moral pa oni smejati, »to je pa res zanimivo! Kako odpirajo usta! Stojijo in govorijo in mnogo ljudstva jih posluša. Škoda, da ne morem ničesar razumeti.«

»Pravi, da so oni tisti, ki gibljejo svet,« je rekel možiček in se je smejal.

»Tiho, tiho!« je rekel mož ves razburjen, »kdo pa je ta v fraku in cilindru? O, kako se leskeče sonce na njegovem klobuku! Ali ni to taktirka, kar drži v roki in maha proti soncu? Kaj dela?«

»Ta razdeljuje svetlobo in senco po zasluhi,« je rekel možiček, »le dalje glej!«

armade, da sporazumno ukreneta vse potrebno, da se ta pokret čimprej zaduši in mir vzpostavi. Toliko morem v tem trenutku izjaviti in Vas prosim, da se za sedaj s to izjavo zadovoljite.

Zbornica preide nato na dnevni red: volitev predsedništva začasnega narodnega predstavništva. Po izvršenih volitvah objavi podpredsednik dr. Ribar uspeh: Glasovalo je 174 poslancev, 150 glasov je bilo oddanih za dr. Manojla Vukčevića, praznih glasovnic je bilo oddanih 20, dve sta bili oddani za dr. Medakovića, ena za Joca Nestrovića in ena za Stojana Ribarca. Izvoljen je torej dr. Manojlo Vukčević. (Ploskanje.) Podpredsednik dr. Ivan Ribar izroči predsedstvo dr. Vukčeviću. Poda mu roko in se odstrani od predsedniške mize.

Dr. Manojlo Vukčević prevzame predsedništvo in pravi: Gg. poslanci! Predvsem dovolite, da se Vam zahvalim za zaupanje, ki ste mi ga izkazali z današnjo izvolitvijo. Potrudil se bom, da opravičim Vaše zaupanje, obenem pa Vas prosim, da mi pomagata pri delu. Ko smo se tu sestali pred letom dni, prvič v tej hiši, takrat je v Parizu mirovna konferenca sklepala mirovne pogoje med bojujočimi se državami. Tedaj so bile vse naše misli, vse naše želje in nade uprte na mirovno konferenco in na naše močne zaveznike. Pričakovali smo od njih pravične obsodbe krivcev, ki so povzročili to nesrečno krvavo vojno. Mislili smo, da bo mirovna konferenca reševala mednarodna vprašanja na podlagi načela narodnosti in samoodločbe narodov, na osnovi onih principov, ki jih je formuliral predsednik Wilson, kateremu bodi čast in slava (Burni klici: Živio Wilson!) in da se bodo vse naše in drugih malih narodov pravične zahteve rešile na podlagi teh principov. Ali, gospoda, zdi se, da smo se prevarali. Mirovna konferenca, ki je bila v početku močna in silna in ki je prišla v Pariz z veliko svetovno avtoriteto, bi lahko rešila naša obmejna vprašanja, pa tega ni storila. Pustila je odprto jadransko vprašanje in vprašanje Albanije. Ona ni ugotovila naših mej, še danes nimamo definitivno določenih mej in vsled tega je na naših mejah nemir in nered. Meja med nami in Bolgarijo je določena nepravilno, ostala je skoro ista, kakor je bila določena na berlinskem kongresu. (Burni klici: Tako jel)

»S tisto neumno taktirko?« je vprašal mož in se je na glas zasmel — »toda glej, glej! Tam na strehi, tiste ljudi, ki pometajo s svojimi fraki na desno in na levo, ali so znoreli?«

»O ne, tisti ukazujejo vetrovom.«

»In ta, ki hodi tako zamišljen in ogleduje svojo umazano roko?«

»Ta je našel kamen učenosti.«

»Kaj praviš?« je vprašal veselo mož, »to je pa zanimiva družba. Res! Povej mi še, kaj hočejo ti, ki cepetajo in skačejo, ki kričijo razjarjeni — vidim, da imajo vsa rudeča, napihnjena lica — in ki stojijo ob strani?«

»Ti?« se je smejal možiček, »to so tisti, ki se jezijo, da ne obdelujejo zemlje, da je okrogla, da ne razdeljujejo svetlobe in sence, da ne smejo ukazovati vetrovom in da niso našli kamna učenosti ...«

»Ti,« je zavpil mož, ki se je prej vedno jezil, z jasnim obrazom in z žarečimi očmi ter je sunil cev v stran. »Ti, zdi se mi, da si prav prijeten možiček. Hvala lepa!«

Toda možiček je že izginil.

Bolnik je pa vstal zdrav in vesel s postelje, zažvižgal je in prezačil sobo: nato je šel ven, na sonce, in se ni več jezil.

Ali pa, če se mu včasih zahoče, da bi se moral jeziti, vzame v roke cev, ki mu jo je pustil možiček, pogleda vanjo in se smeje.

Albanske čete so oborožene s tujim orožjem, vodijo jih tuji častniki, napadajo naše meje, udirajo v našo zemljo, plenijo, ubijajo in vlačijo naše nedolžne državljane v suženstvo. Na zapadni naši meji je Italija razen tega, da je početkom okupacije zapirala, gonila in mučila naš narod (Klici: Se danes se to dela!) in ga deportirala v Italijo, v zadnjem času začela na od šč na druge načine mučiti. Italija je začela paliti in rušiti privatno posest ter uničevati kulturne ustanove našega naroda.

Predsednik Vukčević, nadaljujoč svoj govor: Gospoda! Ako bi bile meje po mirovni konferenci že preje določene, ne bi bilo tega. (Tako jel!) Naš narod je mnogo trpel in še trpi in bo še trpel, vendar pa mora biti tudi tega trpljenja konec. (Viharno odobravanje. Tako jel!) Naš narod pričakuje pravične rešitve, in ako bi se to vprašanje rešilo na škodo našega naroda in države, bi to ne bila rešitev v zmislu miru, marveč taka, ki bi povzročila nove nemire in zmede. Bila bi taka, kakor glede Alzacije in Lorena leta 1871 in kakor rešitev balkanskega vprašanja leta 1878 na berlinskem kongresu. (Burno odobravanje. Tako jel!) Mislim, da je minul čas, ko so velike države prodajale narod in podjarmljale male države. (Viharno odobravanje.) Meje med Jugoslavijo in Romunijo niso pravilne. Nad 50 vasi, v katerih prebiva naš narod prisojajo Romuniji. Mi še ne vemo izida. Meje med Jugoslavijo in Madžarsko začasno niso pravično določene, ker je bil velik del Baranje prisojen Madžarski. Italija nam hoče vzeti poleg velikega dela Slovenije tudi Hrvatsko Primorje, Trst in Reko, Dalmacijo z otoki. V vseh teh krajih prebiva 98 odstotkov Slovanov in samo 2 odstotka Italijanov, ki so naseljeni v obmorskih mestih. Akotudi bi se sedaj ne mogli združiti vsi plemeni našega naroda, mora vendar enkrat priti do popolne osvoboditve in združitve našega naroda. To je gotovo. (Burno odobravanje ploskanje.) Gospoda! Na dnevnem redu je volitev prvega podpredsednika narodnega predstavništva. (Voli se z listki tajno.) Tajnik Pera Jovanović bere seznam poslancev. Za prvega podpredsednika je izvoljen dr. Ribar, za drugega podpredsednika g. Adolf Ribnikar. Predsednik zaključuje sejo ob 20.30.

Regent Aleksander v Zagrebu.

LDU Zagreb, 10. sept. Danes ob 18. uri je dospel semkaj prestolonaslednik regent Aleksander. Na kolodvoru sta ga med drugimi sprejela ban dr. Laginja in poveljnik IV. armije general Vasić. Navzlic temu, da je potoval regent v najstrožjem incognito, se je zbrala pred kolodvorom nebrojna množica. Narod je regentu prirejal burne ovacije. Ulice, po katerih se je peljal regent, so bile polne občinstva, ki ga je po vsem potu navdušeno pozdravljalo. Nastanil se je v poslopju armijskega poveljnika. Ko se je razširila novica, da je regent v Zagrebu, so se zbrale pred poslopjem poveljnika velike množice, ki so neprestano vzklikale regentu. Naposled se je to vzklikanje razvilo v veliko manifestacijo. Regent ostane nocoj v Zagrebu.

Reka samostojna država.

Bakar, 10. sept. V sredo zvečer je v gledališču Fenice D'Annunzio proglasil Reko za samostojno državo. Radi tega je Consiglio nazionale podalo ostavko. D'Annunzio je tako postal samolasten diktator Reke.

LDU Dunaj, 10. septembra. »Tagblatt« poroča, da je bil v sredo na Reki razpuščen narodni svet, ker se je potegoval za aneksijo po Italiji, dočim je prebivalstvo zahtevalo neodvisnost. Zvečer ob 12. uri je D'Annunzio javno proglasil neodvisnost Reke. Republika se bo imenovala »Regenza italiana del Carnare«.

Naše čete zasedajo Ribanijo?

LDU Rim, 10. septembra. (Brezžično.) Iz Drača in Skadra javljajo, da jugoslovenske čete prodirajo dalje. Boje se, da bo Skader v par dneh padel v njihove roke.

Boji na severu.

LDU Pariz, 10. septembra. (Brezžično.) Vesti iz Varšave naznanjajo, da je poljska ofenziva končana in da se bodo Poljaki utrdili ob Curzonovi črti.

LDU Moskva, 10. sept. (Brezžično.) Frontno poročilo z dne 9. t. m.: Pri Brestu Litovskem trdovratni boji za postajo Zabinka. Pri Vladimirju Volinskem smo odbili poizkus Poljakov, prekoračiti Bug. Naši protinapadi pri Rohatynu so sovražniku prizadeli težke izgube. Pri Oriehovu so boji vedno huši.

Žrtve potresa v Italiji.

LDU London, 10. septembra. (Reuter.) Kakor javlja »Daily Chronicle« iz Italije, znaša število žrtv pri potresu 400 mrtvih in okoli 1100 ranjenih. Škoda znaša mnogo milijonov. 25.000 oseb je brez strehe.

Nov ognjenik v Italiji.

LDU Rim, 9. sept. (Stefani.) Listi javljajo iz Spezie, da se je na Monte Pisaninu pri Apuaniju odprlo žrelo, ki bruhla ogenj in dim. Ozračje je polno žvepla.

Del Dunaja pod vodo.

LDU Dunaj, 10. sept. (DKU.) »Rathauskorrespondenz« poroča: Ker je Donava narasla, je desni breg reke, kjer se nahaja mnogo skladišč za aprovizacijo Dunaja in železniški tiri, pod vodo, tako da je ta del mesta popolnoma odrezan. Promet po njem in po vodi je ustavljen. Tudi skladišča mesta Dunaja so ogrožena po vodi, vendar pa se blago še razklada.

RAZDELITEV TRGOVSKE MORNARICE.

LDU Dunaj, 9. septembra. »Temps« prinaša brezžično poročilo iz Rima, da sta dr. Trumbić in Bertolini sklenila dogovor radi razdelitve bivše avstrijske in ogrske mornarice med Italijo in Jugoslavijo.

MINISTRSKI SVET.

LDU Belgrad, 10. septembra. Včera je bila seja ministrskega sveta, ki je trajala od 16. do 20. ure 30 minut. Razpravljalo se je o nemirih na Hrvatskem in o odredbah proti njim.

NOV NAČELNIK PRESBIROJA.

LDU Belgrad, 10. septembra. Načelnik presbiroja Dušan Lončarević je na svojo prošnjo razrešen dosedanje službe in premeščen v ministrstvo za konstitucijo. — Za načelnika presbiroja je imenovan dr. Vojislav Vojanović, bivši docent na filozofski fakulteti belgrajskega vseučilišča.

LOČITEV CERKVE OD DRŽAVE NA ČESKEM.

LDU Praga, 10. sept. (DKU.) Kakor javlja »Česke Slovo«, je papež privolil v ločitev Cerkve od države na Čehoslovaškem; želi pa, da se ta zadeva ne obravnava v parlamentu.

Našim pevskim zborom.

»Pevsko zvezo« smo osnovali v Mariboru. Nekaj zborov je že naprej priglasilo svoj pristop in poslalo zastopnika na zborovanje, drugi so se priglasili pri zborovanju, nekaj pa jih je pristopilo šele po ustanovitvi. Nekaj prav dobrih zborov, ki prav dobro delujejo in ki bi morali prevzeti v svojem okolišču vodilno moč naše organizacije, pa še pogrešamo. Ker gre za zelo važno organizacijo petja v naši široko razporejeni prosveti pod okriljem SKSZ, pozivljamo vse zборе, ki še niso priglasili svojega pristopa PZ, da se takoj priglasijo. Odbor je začel v smislu sklepov mariborskega zborovanja z rednim delom, zato potrebuje različnih podatkov. Vsak zbor, ki se prikladi, dobi preglednico in jo vrne izpolnjeno odboru. Najprvo treba pregledati vrste in moči ter spoznati razmere. Ko se dobobra spoznamo in združimo, začnemo z natančno urejenim delom.

Državne razmere so preustrojile vso domovino, treba tudi našo prosveto sedaj preurediti; naši umetnosti treba dati v novi prosti domovini širne prostosti in jej postaviti cilj.

Kjer manjka delavcev, pevovodij, bomo skušali posredovati, kjer manjka not, za te hočemo poskrbeti. Kjer ne morejo začeti, bomo pomogli, da se zganijo in oklenejo prelepe slovenske pesmi, kjer spe, tam jih hočemo zbuditi.

Na skupnih zborovanjih in pogovorih se hočemo med seboj pogovoriti o najnujnejših potrebah, po skupnih prireditvah v idealnem delu med seboj tekmovali, s skupnimi pevskimi nastopi sebe navdušiti in svetu pokazati svojo silo.

Pevci! Naš cilj je preidealni, da bi ga mogli brž in z lahkoto doseči, naš cilj je previsok, da bi mogli do njega po ravni, gladki poti, pot bo strma in težavna, a šli bomo po njej, ker hočemo h cilju. V slogi je moč, zato vsi v naš krog! Jeseni bo v Ljubljani prvo redno zborovanje zastopnikov, kjer se bomo pogovorili o skupnem glasilu, — odbor ima načrt že pripravljen — določili bomo prispevke, kraj in čas prihodnje prireditve itd.

Odbor bi rad povabil pismeno vsak zbor posebej v zvezo, pa mu je to nemogoče, ker je poštnina tako visoka in pa ker mu je nemogoče dobiti pravičen imenik zborov. Vojska je namreč marsikaterega zatrla, nove razmere pa so morda tudi katerega rodile. Zato Vas vabimo tem potom vse, ki ste resne volje: vsi v naš krog!

Priglasite na naslov: »Pevska zveza« v Ljubljani, Ljudski dom. Odbor.

Politične novice.

+ Ukaz o razpisu volitev v konstituanto. Dne 7. t. m. je bil v »Službenih Novinah« objavljen ukaz s katerim se volitve za konstituanto razpisujejo na 28. novembra. Sestanek ustavodajne skupščine pa je določen na 12. decembra. Predsednik parlamenta bo najdalje do 15. t. m. sklical državni odbor, ki bo določil, koliko poslancev bo volilo vsako okrožje na podlagi skupnega števila prebivalstva. Volilno pravico za konstituanto ima vsak moški, ki bo do začetka sestavljanja volilnih listin končal 21. leto in ki je v tem času bil državljani kraljevine SHS. Do 23. t. m. morajo občine (občinska sodišča) sestaviti alfabetične volilne listine in sicer za vsak glasovalni kraj posebej. Te listine se morajo odpisati v odobrenje pristojnim sodiščem prve stopnje 21. dan od dneva ukaza o volitvah za ustavodajno skupščino.

+ Število mandatov za volitve v konstituanto. Število volilnih okrožij in mandatov za volitve v konstituanto je sledeče: Srbija 31 volilnih okrožij, 146 mandatov. S še neujedinjenimi kraji na vzhodni meji dobi Srbija dva mandata več. Črna gora 1 volilno okrožje, 8 mandatov. Bosna-Hercegovina 6 volilnih okrožij, 62 mandatov. Dalmacija 1 volilno okrožje, 10 mandatov, in sicer do demarkacijske črte. Cela Dalmacija dobi 21 mandatov. Hrvatska-Slavonija 9 volilnih okrožij, 93 mandatov. Z Istro do Lloyd Georgeve linije 2 mandata več. Slovenija 3 volilna okrožja, 40 mandatov. Z A-cono na Koroškem vred 45 mandatov, do Wilsonove linije pa dva mandata več. Vojvodina 5 volilnih okrožij, 44 ali 45 mandatov (še ni natančno preračunano). Vsa država je razdeljena na 57 volilnih okrožij in 405 mandatov v najslabšem, v najboljšem slučaju pa 421 mandatov.

+ Masarykov govor na zborovanju »Svobodne misli« v Pragi. Svobodnomislennemu kongresu v Pragi je prisostvoval tudi predsednik češkoslovske republike profesor Masaryk. Oglasil se je k besedi in izvajal med drugim: »Položaj, ki je nastal po vojni zahteva v vseh deželah neustrašenejšega mišljenja vseh poklicanih in zato želimo kozmopolitizmu »Svobodne misli« popoln uspeh. Da zboruje Vaš kongres v Pragi, smatramo mi vsi za veselo znamenje, da rabi ravno naša nova republika eksaktnega mišljenja vseh njenih iskrenih državljanov brez razlike stranke in narodnosti. Priznati moram, da me je že možnost svetovne vojne, ki se je vršila med civiliziranimi narodi, prepričala, da mora biti v našem mišljenju ali bolje v celem našem načinu mišljenja velik, usoden pogršek.

Dozdeva se mi, da to mišljenje ni bilo dovolj stvarno in resnično odgovarjajoče. Svobodno mišljenje nam bo pri preosnovi Evrope in prerodenju človeštva v veliko pomoč. Veselim se, da vidim zastopnika Nemcev združen z zastopniki vseh narodov.« Tudi nam se dozdeva, da je bil v mišljenju vladajočih državnikov imperialističnih držav, ki so bili skoro vsi brez izjeme pripadniki »Svobodne misli« velik in usoden pogršek. Morje krvi, ki se je v klanju svetovne vojne razlilo nad civilizirano človeštvo, je zlahtni sad tiste miselnosti, ki jo hočejo v Pragi zopet spraviti do moči in veljave. Da se Evropa in človeštvo prerodi, je potrebno, da se to protikulturno mišljenje do korenin uniči, ne pa da se zastopniki te kulturne sramote še vzpodbujejo k novemu delpvanju.

Dnevne novice.

— Občni zbor K. T. D. se je vršil dne 9. sept. ob obilni udeležbi članov. Pri volitvi novega odbora so bili izvoljeni ti-le gospodje: Ant. Čadež, mestni katehet, dr. Ferd. Čekal, stolni kanonik, dr. Fran. Grivec, vseuč. profesor, Andr. Kalan, stolni prošt, Ant. Koblar, dekan, Ivan Lavrenčič, dekan, Ign. Nadrah, stolni kanonik, Janez Pavlin, gimn. prof., dr. Gregor Pečjak, gimnaz. profesor, Anton Skubic, dekan, Ivan Sušnik, stolni kanonik, dr. Aleš Ušeničnik, vseučil. profesor, dr. Franč. Ušeničnik, vseučil. profesor, Fran. Vovko, župnik.

— Poročil se je v četrtek 9. septembra na Bledu na otoku vladni komisar g. dr. Anton Milavec z gđc. Ivanka Smole iz Logatca! Poročil ju je ženinov brat g. kaplan Milavec iz Tržiča! Obema poročenca želimo obilo sreče! Bog živi!

— Pevska zveza. Pripravljalni odbor je v svoji zadnji seji sklenil pozvati tem potom še enkrat vse samostojne in društvene pevske zbornice, ki se mislijo prijaviti, da to store čim prej, da jim pošljemo prigrasnice in izjavo v izpolnitev. — Dalje sporočamo, da so priprave za prvo številko zvezinega glasila že dovršene in bo prva številka v kratkem pripravljena za tisk. Zbor, ki hoče objaviti še kako notico ali poročilo, naj pošlje dopis zvezi. Ker je za proračun zlasti važno število naročnikov, prošimo zbornice, naj nemudoma naznani, koliko glasil naroči vsak zbor. Vsaka številka bo imela tudi glasbeno prilogo. Naročila in dopise pošiljajte na »Pevsko zvezo« v Ljubljani. Ljudski dom.

Kongres jugoslovanskih sodnikov. Dne 19. septembra 1920 se vrši pri sodbenom stolu v Zagrebu, Zrinjskega trg, kongres jugoslovanskih sodnikov. Glede na eminentno važnost tega sestanka se vsi slovenski sodniki vabijo, da se ga udeležijo kolikor mogoče množično. Ljubljanski delegati odhajajo 18. septembra 1920 ob 10.41 dop. Prijave: naravnost na dr. Ernesta Čimič, kralj. stol sedmorice u Zagrebu, dan in ura prihoda ter ime. — Odbor društva slov. sodnikov. (k)

— »Slov. dij. zadruga v Pragi« in »Slov. dij. zadruga v Brnu« naznanjata, da se bo okoli 20. t. m. sestavil železniški transport za tamošnje dijake. Transport bo šel iz Ljubljane preko Dunaja v Brno in Prago. Vsi tozadevni reflektanti imajo poslati svoje priglasbe najkasneje do 15. t. m. Računati je s tem, da bo transport vozil 6 dni do Prage. Obenem naj pošljejo prijave vsi oni, ki se nameravajo udeležiti transporta, ki se ima sestaviti okrog 1. oktobra, toda le v slučaju zadostnega števila reflektantov in zadovoljivih poročil iz Prage oziroma Brna o prvem transportu. Vse prijave je poslati na naslov: Mavricij Neuberger, abs. med., Ljubljana, Dvorni trg št. 3. V priglasbi je navesti postajo, na kateri se namerava vsak priključiti transportu.

— Zagorje. Dne 22. avgusta smo imeli v Zagorju ob Savi navzlic slabemu vremenu izvrstno uspehi Orlovski tabor. Na vse zgodaj v jutro so že topiči naznanjali, da je to dan, ko zagorski Orel prvič javno pokaže sad celoletnega težkega dela in truda. Z zastavami in zelenjem okinčano Zagorje pa nas je prepričalo, da jih je mnogo, ki simpatizirajo z nami. Sprejem na kolodvoru je bil nad vse prisrčen, tako se sprejemajo bratje po dolgoletni odsotnosti. Udeležba bratov in sester je bila, če upoštevamo skrajno neugodno vreme in prevozno draginjo, še precej častna. Celo bratje Hrvati so nas počastili s svojim obiskom. Po sv. maši se je vršilo pred Društvenim domom ob obilni vdeležbi občinstva slavnostno zborovanje. Po pozdravnem nagovoru domačega predsednika se je oglasil k besedi g. Rogulja iz Zagreba, brat znanega prerano umrlega dr. P. Rogulje. Ljudstvo je navdušeno pozdravljalo mladega govornika. Govorili so nato še zastopniki J. K. Z., J. S. Z., O. Z., nakar je domači predsednik zaključil zborovanje z zagotovitvijo, da se bo Orel tudi v Zagorju množil in krepil kljub vsemu terorizmu komunistov in rovarjenju liberalcev, kajti ljudstvo spoznava, kje je resnica in pravica in se je vsaki dan bolj oprijemlje. — Popoldne ob 3. uri se je vršila na lepo okrašenem prostoru izvrstno uspeša javna telovadba. Bilo je izredno veliko udeležencev iz sosednjih župnij, ki so z začudenjem opazovali točne nastope telovadcev, posebno na orodju. Po kratki prosti zabavi so se gostje začeli vračati na svoje domove. Upamo, da so odnesli najboljše vtise iz Zagorja — čeprav so bili ponovno napadeni z žvižgi in trboveljski udeleženci celo s kamenjem. Toda to nam ne krati poštenega veselja. Kakor so s tem, da so prevrnili in požgali slavolok v bližini kolodvora, postavili le sebe v slabo luč, tako tudi njih kamenje ne doseže drugega, kot da se bodo njih vrste še bolj redile, kajti pametnejši uvidevajo, kam pelje ta podivjanost in zato se odvračajo od njih. — Prvi korak v svet je za nami in ta je časten pokor bodočnosti; pa naj padajo mlaji, naj leté žvižgi in kamenje, ko bo vam že zmajnkalo sape in kamenja, bomo mi še mirno dihal, ker tudi s sapo je treba varčevati! Bratje Orli, vi pa brez ozira na levo in desno pogumno po začeti poti — ker z nami je Bog in pravica! — Bog živi!

— Pri konzulatu Č. S. R. v Ljubljani uraduje dne 13., 16. in 26. septembra od 8. do 2. ure delegat za selitveno akcijo (repatriacija) v Čehoslovaško Republiko in daje vse potrebne informacije. Poudarja se, da druge dni ne uraduje.

— Notica, ki je izšla v »Slov. Narodu« z dne 1. septembra t. l., da se bo vršil kongres udruženih jugosl. gled. igralcev l. 1921. na Kosovem polju na Vidov dan ne odgovarja resnici. Skupščina se bo vršila, kakor je bilo sklenjeno na zadnjem kongresu v Zagrebu in po poročilu, katerega smo prišli od centralnega odbora Udruženja v Belgradu, prihodnje leto v Ljubljani. — Udruženje gled. igralcev SHS, podobor v Ljubljani.

— Ribarstvo zakupnega okraja 21 (Cerklje), obsegajoče Reko od izvira do Janezovega mlina v Gradu — Vščico od izvira do Vasice in Pšate od izvira do Smartna — se bode v torek, dne 28. septembra 1920 ob 10. uri dop. na okrajnem glavarstvu v Kranju, soba štev. 6 potom javne dražbe oddalo v zakup za dobo od 1. oktobra 1920 do 31. septembra 1930. Zakupni in dražbeni pogoji se zamorejo vpogledati na okrajnem glavarstvu v Kranju med navadnimi uradnimi urami.

— Čevljarska zadruga v Tržiču naznanja, da se vrši pomočniška preskušnja dne 28., 29. in 30. septembra t. l. za Tržič v prostorih g. Ivana Papova, za zunanjo okolico pa pri g. Ivanu Poljancu v Sebenjah, točno ob 8. uri jutraj. Povabila in prošnje je prinesli s seboj, kdor se misli

priglasiti, naj to nemudoma naznani na celstvu, ker se na poznejše prijave ne bo oziralo.

— Za Cankarjev spomenik na Vrhniki je izročil g. Birk iz Clevelanda 140 dolarjev, ki sta jih nabrala g. Ciril in Franc Kunstelj z Vrhnike v Clevelandu. Srčna hvala z željo, da bi dobili vrli ameriški Slovenci i tu mnogo posnemovalcev. — Odbor za Cankarjev spomenik na Vrhniki.

— Še vedno v Avstriji! V dolenski vasi Zgornja Slivnica pri Grosupljem se blišči pri vhodu v vas še vedno dvojezični napis: Dorf Ober-Schleinitz, itd. Ker imajo že vse vasi in občine samo slovenske napise, bi bilo želeti, da se tudi Slivničani spokore in dajo napraviti slovenski napis.

— Ciganska nadloga. V Gorjah so cigani okradli kočarice Katarino Pretnar, Ivano Koren in Marjeto Pogačnik. Orožniki so aretirali tatvine sumljivo ciganko Ano Reichardtovo.

— Očma je kamnal. Ko je prišel te dni Franc Zevnik iz Šmarja domov, je našel svojega očma Josipa Groznika nekoliko vinjenega, nakar sta se pričela prepirati in je prišel Zevnik očma kamnati in ga je na glavi znatno ranil.

— Ujeti srnjak. Orožniki so zasačili na Martinjem vrhu Franca Bubniča, ko je skrival mladega srnjaka, katerega je bil v Hajnriharjevem revirju ujel. Srnjaka so orožniki odvzeli in obvestili o tem gosp. Hajnriharja na Trati.

— Prenočevalka tatitica. V neki noči je prenočevalo neko 19letno dekle, Francka ji je ime, kako se piše, se ne ve, pri posestniku Štefanu Ves na Rodici. Ponoči je pa dekle izginilo, z njo pa tudi različna ženska obleka, lastnina Marije in Ane Ves, v vrednosti približno 5500 kron.

— Nož se pojavlja. V nedeljo 29. m. m. zvečer je v Sp. Gorjah neznanec z nožem sunil v roko delavca Jožefa Slamnika, ker mu je rekel »Dober večer«. Slamnik se zdravi v ljubljanski bolnišnici.

— Konj ukraden je bil Ivanu Avblju iz Zg. Loga pri Litiji št. 5. Ukradeni konj je visok, sive barve; vreden je 10.000 K.

— Tatvina v Železnikih. V noči na 20. avg. je bilo ukradeno usnjariju Jakobu Dermoti v Železnikih usnja, v vrednosti 2100 kron. Orožniki v Železnikih so s pridnim zasledovanjem dne 26. avg. izsledili tatove, jih aretirali in izročili sodišču.

— Ljubezniv prenočevalec. K mlinarju Antonu Kozlevčarju na Tlaki pri Moravčah je prišel nekega večera nepoznan hrvatsko govoreč fant, ki je prosil prenočišča, katero so mu prijazni mlinarjevi na svislih nakazali. Tujca je pa vzela noč s seboj in je odnesel Francu Kozlevčarju 800 kron vredno suknjo in 400 kron vreden par čevljev.

Koroške novice.

k Slovenske planine na Koroškem v jeseni. Mnogo smo že čitali v našem časopisu o naravnih krasotah naših planin, a zdi se nam, da mnogo naših ljudi za to nima pravega smisla in pojmovanja. Vse vre navadno na Bled, v Rog. Slatino in k Vrbskemu jezeru. Ko bi pa ljudje vedeli koliko naravnih krasot je skritih v različnih delih Korotana, zlasti v plebiscitnem ozemlju, bi gotovo upoštevali te vrstice. Opozorjamo zlasti na krasno razgledno točko Karavank, na Obir (2144 m), ki je dostopen vsakemu otroku. Najzanimivejši dohod je brezdvomno iz Galicije mimo vilštajnskega slapa, odkoder se doseže vrh v dobrih 4 urah. Vilštajnski slap je podoben Peričniku, a je močnejši od njega. Silna masa vode pada popolnoma prosto 52 m globoko in se med padcem razprši na milijone drobnih kapljic, iz katerih odsevajo v solnčnem sijaju najkrasnejše mavrične barve. V kotlu, v katerega pada s silnim šumom vodna masa je udobna pot, kjer je vsakemu omogočeno opazovati prekrasno naravno prikazen od vseh strani. Nad slapom pa se začneja prav zložna pot na Obir, ki ga ni mogoče zgrešiti, ker je pot dobro markirana. Pod vrhom je prostrana koča SPD, kjer je prostora za 40 oseb in je celo leto z vsem preskrbljena. Z vrha je diven razgled po celem Korotanu, zlasti po obeh glasovalnih conah. Za Galicijo pride ta v poštev postaji Grabštajn in Miklavčev, odkoder se pride peš v Galicijo v pol-druhi uri. Slovenski turisti! Izrabite lepe jesenske dneve in pohitite na Obir mimo vilštajnskega slapa posebno sedaj tik pred glasovanjem!

Ljubljanske novice.

Ij Dr. Trumbić v Ljubljani. Danes se pripeljeta z ekspresnim vlakom v Ljubljano zunanji minister dr. Trumbić in naš mirnovni delegat dr. Žolger. Dr. Trumbić se nastani v hotelu Union.

Ij »Lovski tat«, ljudska igra v petih dejanjih (7 slikah). Spisal Gerstäcker, za slovenski obred priredil Fr. Seljak. Ta igra obdeluje sicer star problem divjega lova na nov in zelo lep način. Igra je polna krasnih prizorov in ji je zagotovljen uspeh. Vstopnice se bodo dobile v predprodaju v Kapi-

tarjevi ulici in v prodajalni Nove založbe na Kongresnem trgu (nasproti »Zvezde«).

Ij Velik citrarski koncert priredi danes točno ob pol 9. uri zvečer v veliki dvorani Uniona, I. jugoslovanski citrarski klub »Favorit«. Na sporedu so skladbe najboljših citrarskih komponistov. Kdor hoče uživati le pumetniški večer, naj ne zamudi te redke prilike. Predprodaja vstopnic v trafiki nasproti glavne pošte Prešernove ulice 54 in od 7. ure zvečer naprej pri večerni blagajni. (k)

Ij V Dravljah priredi šišenski orliški krožek v nedeljo 12. t. m. predstavo »Materin blagoslov«. Začetek ob 6. uri pop. Predstava se vrši v dvorani izobraževalnega društva. Vstopnice se prodajajo v Šiški pri g. Kranjcu in v Dravljah pri g. Zagarju.

Ij Umrli so v Ljubljani: Minka Meglič, učiteljica, 25 let. — Vera Benčina, dijakinja, 15 let. — Ivana in Antonija Povše, dvojčki, 1 uro. — Magdalena Kovič, sedlarjeva hči, 14 dni. — Fran Kovač, tovarn. delavec, 39 let. — Ljudmila Prosen, rejenska, 3 tedne. — Anton Horn, sin pečarskega pomočnika, 8 mesecev. — Marija Ferle, delavka tob. tov., 49 let. — Franc Vrhovc, mizarski pomočnik, 23 let. — Ivana Bunčec, dekla, 15 let. — Slava Kobald, žena zaseb. uradnika, 25 let. — Anton Šarc, trgovec, 55 let. — Neža Strah, posestnica, 59 let. — Marija Kresničar, v deželni bolnici, 55 let. — Franc Vidmar, hlapec, 20 let. — Vladimir Pirc, zas. uradnik, 29 let. — Franciška Lavrič, žena pastirja, 49 let. — Marija Zaletel, žena posestnika, 23 let. — Josip Turk, sin posestnika in trgovca, 13 let. — Marija Tičar, dninarica, 66 let. — Jožefa Ušeničnik, žena trgovca, 31 let. — Gabrijela Gimpelj, hči deklet 2 leti.

Ij Gradba poslopja za tehniško fakulteto. Gradbeni komite za nastanitev tehniške fakultete, ki je prevzel nalogo nastaniti letošnji III. letnik te fakultete ter oddelek za arhitekturo, je dovršil potrebne priprave tako daleč, da se je gradba novega poslopja pričela dne 6. septembra t. l. Poslopje se gradi na zapadnem vogalu Aškerčeve in Iv. Murnikove ulice poleg državne obrtne šole na zemljišču, ki ga je Univerzitetna uprava vzela v zakup od nemškega viteškega reda. Gradbeni načrt se je izdelal ob sodelovanju odličnega našega rojaka g. arh. Plečnika, profesorja praške akademije umetnosti, ter g. dr. ing. Krala, profesorja Univerze v Ljubljani, izvršitev gradbe pa se je poverila Kranjski stavbni družbi. Vendar se ne more letos izvršiti ves načrt za predvideni prvi paviljon, ker nedostaja sredstev in materiala. Zato preostane za prihodnje leto še en trakt poslopja in se zgradi za enkrat le večja polovica načrta. Gradbeni komite si je zagotovil toliko denarnih sredstev, da more započeti gradbo in da sme upati, da še potrebno vsoto pridobi. Za tak uspeh gre zahvala predvsem nekaterim našim den. zav., ki so z velikopotezno munificenco, z darili in z brezobrestn. posojili, pršli na pomoč komiteju. Pričakuje se, da se prošnji komiteja odzovejo še ostali denarni zavodi. Poleg teh zavodov pa so z izdatnimi denarnimi prispevki oziroma z brezplačno dobavo stavbnega materiala prispevali še drugi činitelji, posamezne industrije in veleposestniki. Konečno se je sklenila s Kranjsko stavbinsko družbo zelo ugodna stavbna pogodba. Gradbeni komite bo svojčas o vsej akciji obširneje poročal javnosti. Zaenkrat izreka svojo udano zahvalo vsem činiteljem, ki so omogočili udeležitev lepe misli, da v njunem položaju sami poskrbimo streho za našo tehniško fakulteto.

Ij Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo naznanja svojim članom prodajo usnja v ponedeljek, dne 13. septembra ob 3. uri popoldne, Hrenova ulica 4.

Ij Pogreša se od praznika sem učenka Ivana Marija, rojena l. 1904, srednje in vitke postave, svetlih las, modrih oči. Oblečena je bila v pepito bluzo, temnomodro kratko krilo, visoke črne čevlje na zadrgo, na glavi pa je imela bel slamnik z belim trakom. Govorila je tiho.

Ij Utopljenca moškega, do 40 let starega, svetlih kostanjevih brk in las so potegnili na Barju iz Ljubljane. Utopljenec je moral ležati 2 do 3 tedne v vodi. Krepke postave je bil, obleka je zelo ponošena, strgana in pokrpana; čevlji so planinski. Nosil je platn. torbo obšito z deli vojaškega nahrbtnika. V njej je bilo nekaj šivank in sukanca, kos domačega kruha, britev, malo zrcalo, v denarnici je imel nekaj drobiža. Poškodbe ni bilo na njem. Pripeljali so ga s čolnom do Trnovskega pristana, od tam so ga mestni nosači v zeleni krsti peljali v mrtvašnico k Sv. Kristofu. Utopljenec ni imel nobene legitimacije pri sebi.

Ij Hitro dobljeno kolo. Dne 9. t. m. je bilo ukradeno iz veže Jelenčeve gostilne 2000 kron vredno kolo. Tam službujoča policijska stražnika sta hitro uvedla poizvedbe in posrečilo se jima je, da sta dobila kolo v Štepanji vasi pod streho neke hiše pokrito z deskami. Kolo je ukradel Lovrenc Lavrič, ki je rekel, da je bil pijan, ko je to storil. Vsled pijanosti se mu je na policiji prisodil tridnevni zapor, zaradi ukradenega kolesa bo pa imel besedo kazenski senat ljubljanske deželne sodnice.

Pričetek šol.

— **Pričetek šolskega leta v Lichten-thurnovem zavodu v Ljubljani.** Vpisovanje se vrši, kakor na vseh ljubljanskih šolah, v torek 14. in sredo 15. septembra; 16. septembra, v četrtek, je služba božja s poklicanjem Sv. Duha in v petek, 17. sept. se začne redni pouk. Notranje gojenke naj bodo najkasneje do 15. septembra zvečer v zavodu.

— **Začetek šolskega leta 1920/21 na uršulinskih šolah v Ljubljani.** Na zasebnem učiteljsku in z njim združeni petrazredni ljudski šoli-vadnici, na notranji trirazredni meščanski šoli, na vnanji petrazredni ljudski in štirirazredni meščanski šoli se prične šolsko leto 1920/21 dne 17. septembra s slovesno sv. mašo ob 8. uri, redni pouk pa 18. septembra. Vpisovanje za imenovane šole in otroški vrtec bo 15. in 16. sept. od 8. do 12. dop. in od 2. do 5. pop. — V otroški vrtec se sprejemajo dečki in deklice. Učenke, ki so že doslej poseleale uršulinsko šolo, naj se zglase koj 15. sept., da bo razviden prostor za nove učenke. Novih izvenmestnih ni mogoče sprejeti. — Gojenke imajo biti 16. sept. zvečer že vse v zavodu; opravičljive zamude je treba naprej naznaniti. — Predstojništvo uršulinskega samostana.

— **Mestni dekliški licej.** S šolskim letom 1920/21 odpadeta I. in II. razred liceja, ostanejo le še razredi III.—VI. Vpisovanje za gojenke, ki želijo nanovo vstopiti v te razrede liceja, se vrši 16. sept. od 8. do 10. dop. Seboj je prinesli zadnje izpričevalo in krstni list. Sprejemni izpiti za te gojenke so 17. sept. ob 8. zjutraj. Gojenke, ki so bile že na zavodu, se javijo 18. sept. od 9. do 11. dop. z zadnjim izpričevalom.

— **Mestna ženska realna in ref. realna gimnazija.** S šolskim letom 1920/21 se odprta še II. razred realne in VI. razred ref. realne gimnazije. Vpisovanje za nanovo vstopivše gojenke v I. in II. in v VI. razred se vrši 16. sept. od 10. do 12. dop. Seboj je prinesli izpričevalo in krstni list. Sprejemni izpiti za te gojenke so 17. sept. ob 8. zjutraj. Gojenke, ki so bile že na zavodu, se javijo 18. sept. od 11. do 12. dop. z zadnjim izpričevalom. Povnaljalni in dodatni izpiti se vrše 18. sept. ob 8. zjutraj. S poukom pričnemo v torek, 21. sept. ob 8. zjutraj. Vpisnina in prispevek za učila znašata 20 kron.

— **Licejska ljudska šola.** Vpisovanje v I. razred in ostale razrede II.—V. se vrši 16. sept. ob 9. dop. Seboj je prinesli krstni list in izpričevalo o cepljenih kozah. V višje razrede ljudske šole se ne sprejema novih gojenk. Pouk se prične za I. razred dne 17. sept. ob 9. dop.; za ostale razrede ljudske šole II.—V. se radi trenutnega pomanjkanja učnih prostorov določi rok za začetek pouka pozneje. — Otvoritev služba božja je v ponedeljek, 20. sept. v nunski cerkvi za cel zavod. Obvezna je za vse gojenke.

— **Za trgovski tečaj je določen rok za vpisovanje na 30. september.** Gojenkam in staršem polaga ravnateljstvo na srce, da se točno drže določenih rokov, pozneje se gojenk pod nobenim pogojem ne sprejme več.

Ljubljanska porota.

ROPARSKI POHODI PRED POROTO.

Včeraj ob pol 10. uri dopoldne je otvoril g. dvor. svetnik Regally razpravo proti Jožetu Skubicu, Ivanu Skubicu, Ignacu Sojeru iz Notranjih Goric in proti Ivanu Maziju iz Preserja, ker so zagrešili prave roparske pohode v ljubljanski okolici. Votanta sta bila dvorni svetnik Andolšek in svetnik Einspieler, obtožbo je zastopal državni pravdnik dr. Modic, vse štiri obtožbe je zagovarjal ex offio dr. Grablovic. V nedeljo dne 15. februarja 1920 so se obtoženci v Kobjevi gostilni domenili, da bodo šli zvečer na Planinco k Janezu Kavčiču ropat. In ko se je zmračilo, so šli. Z njimi sta šla tudi Matevž in Marija Čuden iz Lukovice pri Brezovici, ki sta orožnikom ušla. Prišli so k Vidmarju in vdrl v hišo pod lažljivo pretvezo, da so orožniki. Jožetu Kavčiču so nastavili karabinko na prsa, kakor tudi gospodarju Janezu Kavčiču, katerega je eden roparjev tudi po obrazu udaril. Kavčič Jože ni mogel tri dni ničesar jesti, tako se je prestrašil. Denarja in blaga so roparji odnesli Kavčičevim v vrednosti 10.236 kron, plen so si razdelili pri Skubicevih. Dne 5. marca so pa podvzeli roparji velik roparski pohod. V družbi obeh Flisovih fantov so šli najprej na Brezje, kjer so oropali pri škodlarju, od tam so šli na Zaklanc in na Lesno brdo; na vseh treh krajih so ropali v tej noči. Pred škodlarjevo hišo je eden zaklical: »Fani otvorili! Roparji so razbijali po vratih in oknih. Franciška Tehovnik jim je odprla, misleč, da je srbska patrolja in ko je vrata odprla, sta počila dva strela blizu nje. Z roparji je prišel v hišo tudi Jakob Kos, ki se je vračal iz gozda, v katerem je žgal oglje. Med 9. in 10. uro zvečer je prišel Kos mimo škodlarjeve gostilne, roparjem bi se bil rad izognil, toda ker so se rokovanji bali, da bi jih ne izdal, so ga ustavili in prisilili, da je šel z njimi. Tehovni-

kovim so odnesli lopovi blaga in denarja v vrednosti 21.037 kron. Odtam so odšli roparji v Zaklanc, kjer so grozili Brunarjev v nastavljenimi karabinkami, da jih bodo ustrelili, če jim ne bodo dali denarja! Brunarjevi so jim povedali, da nimajo denarja, ker so pogoreli, nakar so se roparji zadovoljili z enim hlebom kruha. Od Brunarjevih so odšli roparji na Lesno brdo, kjer so vdrl skozi okno v hišo Mostarjevih. V kamri sta zgrabila dva lopova v postelji ležečega starega očeta Andreja Lončarja in zahtevala od njega denarja. Njegovo hčer Marijo Velkavrh je zagnal ropar za roko in zahteval od nje denarja, češ da so boljševiki. Velkavrhova je dala lopovom drobiža okrog 30 kron, nato se ji je pa posrečilo, da je pobegnila. Roparji so medtem nagrabili raznega blaga v vrednosti 2661 kron. Dva roparja sta grozila tudi hčerama Jožefi in Franciški, da ju bodo ustrelili, če jim ne pokažeta denarja; ker njima nista mogli dati denarja, je ropar v hiši dvakrat ustrelil. Med tem divljanjem so pa že prišli sosede; posestnik Jerreb Matija je pritekel s puško, ki se pa ni sprožila. Ropar, ki je pred hišo basal v nahrbtnik ukradeno blago, je zapazil ljudi in zaklical tovarišem: »Bežite!« in je sam stekel v hišo. Roparji so nato skozi okno vun streljali in pobegnili skozi zadnja vrata v gozd.

Obtoženi so se zagovarjali precej predrzno. Ko so prišli v porotno dvorano, so se smejali med seboj. Krivdo so skušali odvaliti na pobegla Flisova fanta. Dvorni svetnik Regally je omenil, da je eden na sumu, da ima umor na vesti, toda dokazov ni za to. Kot priča zaslišani Kavčič je zelo dramatično opisal roparski pohod in pokazal s prstom na Sojerja, da je meril na njega s karabinko, Ivan Skubic je pa pobiral denar.

Priča je povedal, da ga je Ivan Skubic udaril v obraz. Sojer je nato odločno rekel, da ni meril s karabinko na njega in da je Kavčič po krivem prisegel. Priča: »Sojerja sem poznal, bil sem večkrat v njegovi hiši in mi je njegov oče tožil, da je lump.«

Marija Kavčičeva je rekla: »Tako sem se bala, da se še sleči nisem upala. Otrok, ki sem ga potem povila, mi je vsled takrat prestanega strahu umrl. Kar tresla sem se, tako sem se bala in ta strah me ni več zapustil.« — »Bolj po srbsko so govorili, ne po domače!« je rekla priča. In njen mož je pristavil: »Kaži, kaži sve!« so kričali. Jože Kavčič, ki je odprl vrata, je stal s sekiro prvi pri vratih, »katero mi je eden od teh tičev vzal. Eden mi je nastavil karabinko, zato nisem mogel klicati sosedov na pomoč!« — Kar naprej so klicali: »Pucaj ga! Pucaj ga!« — Ob 12. uri 10 minut je g. dvorni svetnik Regally zaključil dokazovanje o ropu na Planinci, nakar je razpravo odgodil do 4. ure popoldne.

Ob 4. popoldne je g. dvorni svetnik Regally nadaljeval razpravo o roparskem pohodu v noči od 5. na 6. marca 1920. Jože Skubic je povedal da so se oborožili on, Flisova in Sojer s puškami, Mazi pa s samokresom. Šli so 2 uri in pol daleč na Planinico k škodlarjevi gostilni. Tehovnikovi se pišejo. »Ker niso hoteli vrat iz lepa odpreti, so jih razbili!« Franciška Tehovnikova kot priča zaslišana je povedala med drugim: »Od tiste noči, ko so bili ti pri nas mati bolehalo in večinoma leže, za to danes niso mogli priti k sodišču.« — Ivan Skubic, Janez Skubic, Sojer in Mazi so rekli, da so šli od Tehovnikovih domov in da niso šli k Brunarjev in k Mostarjev. Dvorni svetnik Regally: »Toraj tam, kakor pravite niste bili. Bomo že slišali!« Lovro Brunar je nato kot priča spoznal oba Skubica in Sojerja, ki je streljal v hiši. »Sosedovi so slišali streljanje, toda bali so se vun priti!« je rekel Brunar. Mazi je na to izpovedal: »Vsi smo bili skupaj! Vseh pet je šlo v hišo, jaz sem ostal zunaj.« Jože je na to rekel: »Mazi govori tako, da je za njega dobro.« Tudi Franciška Brunar je spoznala oba Skubica, na katere je pokazala s prstom in še na Sojerja rekoč, da je Sojer streljal. Franciška Brunarjeva ml. je tudi potrdila, da sta bila oba Skuca in Sojer v hiši. V hiši sta streljala dva. Govorili so srbsko: pačili so se. Kdo je streljal, priča ni vedela povedati.

Ob zaključku lista razprava še ni končana.

Danes so razpisane sledeče porotne razprave: Vincenc Ravnikar iz Izlakov, ki je ukradel 4. julija 1920 v Izlakah ročno blagajno vredno 1000 kron z vsebino 29.410.33 K; Valentin Erjavec z Ježice in Vinko Kosmač, ker sta ukradla železniški upravi 30. junija 20 tračnic 8800 kron vrednih; Erjavec je pa ukradel tudi Francetu Kralju z Ježice brinja vrednega 1280 kron in Oskar Žnidaršič, Maks Žnidaršič in Dragotin Martinko iz Pregradov na Hrvaškem, ki so ukradli v predilnici 4 avto plašče in šest cevi v vrednosti 11.400 kron.

Gospodarstvo.

g. **Maksimalne cene cementa v Dalmaciji.** Dalmatinska pokrajinska vlada je odredila maksimalno ceno 140 K za 100 kg

cementa franko tovarna. Ta cena je obvezna za tovarne v okolici Splita. Okrajno glavarstvo bo določilo z lastno kompetenco preprodajalcem maksimalne cene, bodisi iz lastne inicijative bodisi na predlog in zaslišanje državnih gradbenih oblasti v občini, oziroma okrajnem glavarstvu. Kdor se pregreši zoper to, bo kaznovan od okrajnega glavarstva z zaporom od enega tedna do 6 mesecev. Poleg zopora se more tudi izreči kazen z globo do 10.000 K.

g. **Zahteve severnih držav do nasledstvenih držav.** »Deutsche Allg. Zeitg.« prinaša iz Kodanja vest socialno demokratiških listov, da znašajo zahteve Danske na prejšnjo avstro-ogrsko monarhijo okoli deset milijonov (danskkih) kron. Ravnatelj državnih dolgov in zunanji minister danske države še preiskujeta te zahteve. Hočeta ugotoviti, koliko dolgov zapade na nove države iz prejšnje monarhije. Švedska država ima še višje zahteve na Avstro-Ogrsko nego Danska, nekoliko manj zahtev ima pa Norveška. Na podlagi dogovora na ministrski konferenci v Kodanju bodo stavile vse tri severne države skupno zahteve na vse pokrajine, ki so pripadale prejšnji monarhiji.

g. **Trgovski odnosi med Jugoslavijo in Ameriko.** I. Belgrada poročajo: V Ameriki se interesirajo za naše ekonomske in trgovske razmere in želijo, da bi stopili z nami v kolikor mogoče tesno trgovsko zvezo. Pred nekoliko dnevi je bilo sklenjeno na konferenci odposlanikov mnogih trgovskih firm iz Amerike, da se v najkrajšem času osnuje Trgovačka komora v Belgradu. Preko te naj bi došlo do boljših in intenzivnejših trgovskih odnosov med Jugoslavijo in Ameriko in ta komora naj bi omogočila investiranje ameriškega kapitala pri nas.

g. **Agrarna reforma na Poljskem.** Poljska vlada je odobrila agrarnemu poverjenstvu kredit ene milijarde (poljskih) mark za izvedbo parceliranja velikih posestev.

g. **Poljska nam ponuja tekstilne izdelke.** Po obvestilu generalnega konzulata Poljske republike v Zagrebu imajo velike tekstilne tovarne v Lodzu, Bielsku in Bialistoku v zalogi veliko količino bombaževih, volnenih in drugih izdelkov. Zato želijo stopiti v stik z našimi trgovskimi krogi. Blago je že pripravljeno za izvoz. Interesanti naj se obrnejo na konzulat Poljske republike v Zagrebu. Z ozirom na nizki kurz poljske marke je ta ponudba zelo ugodna. Najfinejša volnena tkanina bi stala v prodaji na drobno največ 300—500 K vteveni vse stroške.

26 novih stanovanj

bi se dalo umestiti med petere interkolumne rimskega zidu na Mirju, ki merijo približno 278 korakov. Rimski zid, pred vojno z občudovanja vredno poštrevnostjo popravljen, se drobi. Po njegovem temenu rastoča ruševina ga razganja; veliki in mali otroci pomagajo uničevati častitljivi spomenik trgajoč kamen za kamnom zdaj tu, zdaj tam iz dragocene starine.

Zgradba omenjenih stanovanj bi se omogočila, če bi se teme rimskega zidu poravnalo in nadzidalo povsod enakomerno visoko izvzemši rizarite (= Rizarit), kateri ostanejo sploh vidni; 5 m pred fronto zidu postavila bi se 45 cm debela stena in čez oboje položila pultova streha, pod katero bi vsaka stranka dobila še nekaj podstrešja. Vsako stanovanje imelo bi: eno sobo 5 × 5 m, kuhinjo 5 × 3 m, shrambo 2 × 2 m. 22 stanovanj bi imelo po dve in dve skupno vežo (5 × 3 m) in skupen kloset, ostala bila bi brez sosedov s svojim lastnim klosetom in vežo. Stanovanja bila bi 30 do 50 cm vzdignjena od tal, imela bi raven, navaden, ometan strop. Stena rimskega zidu poravnala bi se z ometom, če bi pa to ne bilo dopustno, pokrila bi se s stukaduro in potem šele ometalo, s čemer bi se zadostilo tudi najstrožjim zahtevam starinoslovcev.

Prisloniti hiše na močni rimski oporni zid je neka tako naravna, da je odveč vsako besedovanje o tem. Zato samo te-le opombe: Rimski zid sam na sebi je suh kakor slama. Vsa stanovanja obrnjena na jug, imela bi celi dan sonce — dvignjena od tal bi bila tudi popolnoma suha. Če bo treba v 10—15 letih hiše odstraniti, — ker se bodo dotlej stanovanjske razmere v mestu gotovo uredile in bo postalo zanimanje za rimski zid večje in več zmisla za njegovo ohranjenje — more se uporabiti ves gradbeni material drugod. Kloseti, ki bi dobivali svetlobo in zrak s severne strani, izplakovali bi se morda v Gradaščico, gošča bi se zbirala v jamo in uporabljala za vrtove. Pristop k hišam je pripraven, oddaljenost od mesta mala. Vzporedno z novo potjo, ki bi potekala po Mirju, napravil bi se ob celi dolžini hiš pas vrtičev, prekinjenih z prijetnim pristopom k dotičnim stanovanjem.

Če bi se z delom nemudoma započelo, ustvarila bi se nova, tipična, lepa kolonija; preseliti bi se moglo v par mesecih 26 strank v moderna, zdrava stanovanja. Ne imel bi od tega dobiček samo lastnik sveta ob rimskem zidu, ker bi si izgovoril odškodnino za svet, ki mu danes leži mrtev, dobiček bi imel tudi magistrat-vladar, ker

bi stranke rade plačevale najemnino za stanovanja, kakršnih danes ni mogoče ceniti in ugodneje postaviti.

V izložbenem oknu »Jugoslovanske tiskarne« je izložen črtež za tu opisana stanovanja, katerega naj si čitatelji ogledajo.

¹ Dolžnost to kolonijo zidati imajo občina, vlada in cerkev, ali vsi trije faktorji skupaj, ker je Mirje menda vendar neoporečna last viteškega reda. S tem se onemogoči vsaka kalna, umazana špekulacija; zagotovi se estetska ureditev in vzdrževanje celega pasa vrtov in leh ob rimskem zidu; zagotovi se obstoj tega zida poznim rodovom; in pred vsem se prepreči vsako izžemanje ter izkoriščanje slojev, ki pogrešajo sonca, in ki jim je projekt namenjen.

Prosveta.

pr **Vstajenje, koračnica** (Op. 7) za dvoje ceter komponiral Jos. Fr. Breznik, cena 15 kron. Založnik I. jugoslovanski citrarski klub »Favorit« v Ljubljani. Naroča se pa pri tvrdki Ig. pl. Kleinmayr in Ferd. Bamberg v Ljubljani. Opozarjamo, da je omenjena koračnica ravnokar izšla in bila poklonjena Nj. Visočanstvu regentu Aleksandru. Originalni okrašen eksemplar je pri tvrdki Ig. pl. Kleinmayr in Ferd. Bamberg od četrtka naprej razstavljen. Ker ni velike množine napredaj, naj si vsak ljubitelj čimprej preskrbi koračnico »Vstajenje«.

pr **»Večerno žuborenje Save«**, za glasovir komponiral Jos. Fr. Breznik, cena 7 kron, je ravnokar izšlo. Založil Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani. Priporočamo se ta kompozicija vsem ljubiteljem melanholične glasbe.

Dijaški vestnik.

d 70 letnico škoia drja. Mahniča proslavi dijaštvo iz Ljubljane in bližnje okolice s skupno sv. mašo in skupnim sv. obhajilom dne 12. t. m. Vsi tovariši se zbero v nedeljo točno ob tričetrt na 8. uro zjutraj na dvorišču Alojzijevejšča. — Tovarišice pristopijo k sv. obhajilu v poljubni cerkvi. Nobena naj ne izostane. — Osrednji odbor S. D. Z.

d **Seja osrednjega odbora S. D. Z.** Danes ob 14. uri v zvezinem lokalnu važna seja osrednjega odbora. Nujno prosim vse tovariše odbornike, da se seje polnoštevilno udeležijo. Tov. akademiki in abiturienti dobrodošli! — Predsednik S. D. Z.

d **Ustanovni občni zbori novih podružnic S. D. Z.** Ustanovni občni zbor »Blejske podružnice S. D. Z.« se vrši dne 12. t. m. ob 16. uri v dvorani izobraževalnega društva na Bledu. — »Kranj-Tržiška podružnica S. D. Z.« se ustanovi dne 13. t. m. ob 10. uri dopoldne v Kranju. Občni zbor v Ljudskem domu v Kranju. — »Litjska podružnica S. D. Z.« ima svoj ustanovni občni zbor v ponedeljek, dne 13. t. m. ob 10. uri dopoldne v društvenem domu v Šmartnem pri Litiji. — »Krška podružnica S. D. Z.« se ustanovi v nedeljo 12. t. m. ob 15. uri v dvorani izobraževalnega društva v Leskovcu pri Krškem. — Tovariši! Udeležite se ustanovnih občnih zborov svojih novih podružnic polnoštevilno! Predsednik S. D. Z.

Orlovski vestnik.

Sestanek vseh ljubljanskih orliških krožkov se vrši v soboto točno ob 8. uri v veliki dvorani Ljudskega doma. Nato važno predavanje »Higijena«. Sestre, pridite zanesljivo vse.

Tekme na mariborskem taboru. Sodniški zbor O. Z. je po natančnem pregledu ugotovil sledeč izid tekem: Tekme za prvenstvo se je udeležilo pet bratov s sledečim vspehom: od 205 dosegljivih točk je dosegel br. Ivo Kermavner (Ježica) 158,20 točk, Hvale Jože (Vič) 158, Lojk Leon (Vič) 136,55, Rihar Leopold (Ljubljana—Sv. Peter) 124,20, Kristan Bogo (Ljubljana—Sv. Peter) 114,20.

Pri tekmi za višji oddenek je doseglo I. mesto ljubljansko okrožje, II. mesto jeseniško, III. mesto vrhniško.

Tekme za nižji oddenek se je udeležilo 10 vrst. 1. mesto je dobil vrhniški odsek, 2. mesto odsek na Ježici, 3. mesto odsek Ljubljana — Sv. Peter. V večji ali manjši razliki doseženih točk slede potem odseki: Št. Vid nad Ljubljano, Jesenice—Maribor (dij.), Komenda, Celje, Jesenice—Radovljica, Vrhnika — Ziri, Šmartno — Horjul — Maribor (dij.)

V lahki atletiki je tekmovalo 21 članov: 1. mesto je dosegel br. Podobnik Jože (Moste) 63,75 točk, 2. mesto Hafner Franc (Kropa) 52,50, 3. mesto Petelin Albin (Vič) 45,25 točk.

Bratom tekmovalcem čestitamo k uspehom. Po poti požrtvovalnega dela narej k cilju!

Telovadnega tečaja, ki se je pričel v sredo, 8. septembra, se udeležujejo načelniki okrožij, dijaških, bogoslovskih in akademskih orlovskih odsekov. Z orlovsko disciplino so se odzvala pozivu O. Z. vsa okrožja in gori omenjeni odseki. Poleg tehničnih dela obsega načrt tečaja

več predavanj na dan, ogled tiskarne in muzeja. Na tečaju se vadijo nove vaje za člane in naraščaj za leto 1920/21, obelava orodna telovadba in lahka atletika (metanje krogle, skok s palico i. dr.)

Orliškega tečaja, ki traja že cel ta eden, poseba šlestra, med temi je zastopanih 17 po mariborskem taboru ustanovljenih krožkov. Mariborski tabor rodi svoje sadove, naša mladinska organizacija je oživila speče sile k čilemu poletu. Pozdravljamo te nove bojovnike in bojovnice v orlovski armadi!

Turistika in sport.

Nogometna tekma Ilirija : Varaždinski športni klub se vrši v nedeljo, 12. t. m. ob pol 18. uri na prostoru S. K. Ilirije. Varaždinski športni klub je na glasu kot eden najmočnejših hrvatskih provincijalnih klubov. Lansko sezono je igral proti Iliriji z rezultatom 0 : 2, letos pa ima precej močnejše moštvo. (K)

Plavalna tekma za prvenstvo Slovenije se vrši v nedeljo, 12. t. m. na Ljubljani. Po številnih dosedanjih prijavah se

da pričakovati v nedeljo interesantne, za Ljubljano nove športne prireditve. Program in podrobnosti so razvidne iz plakatov. Dohod za občinstvo bo le na strani Trnovskega pristanišča.

Nogomet. Najnovejši rezultati: Ilirija : Innsbrucker SV., prvak Tirolske 4 : 0 in 5 : 1, Ilirija I : Ilirija rez. 6 : 4, Ilirija II : Hermes 1 : 2, Atletiki, Celje : Sturm, Graz 2 : 4 in 2 : 2, Celje : Svoboda, Celje 4 : 2, Svoboda, Ljubljana : Svoboda, Celje 2 : 1, Celje : Hrv. Š. K., Krapina 4 : 4, Rapid : Maribor 11 : 1.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometer v C	Psihrom. diferenca v C	Noba, vetrovi	Padašina v mm
9,9 23h	738.4	16	1.5	jasno s.	—
10,9 7h	739.1	12.6	1.3	megla	—
10,9 3h	737.7	10.4	1	jasno	—

Več kolporterjev

za »SLOVENCA« in »VEČERNI LIST« se sprejme takoj.

Kuharica se sprejme proti dobri plači za gostilno in večja v gospodinstvu. Zablava se poštenost in miren značaj. Ponudbe z navedbo kje se je izučila, na upravo lista pod Poštena do 20. t. m. 2716.

Oves, koruzo za mlev in krmo se dobi ceno pri Fran Pogačniku v Ljubljani Dunajska cesta 36. 3743

Slavbena parcela pod Ročnikom v izmeri 864 m² na zelo prikladnem prostoru se proda. Naslov pove upravnistvo »Slovenca« pod št. 3726.

Najboljši tednik je glasilo „Kmečke Zveze“ „Domoljub“.

Po zelo znižani ceni nova dvokolesa, plašči, žarnice, šivalni stroji in vsakovrstni deli, karbidne svetilke, gorilice i. t. d. Sprejmejo se v popravilo dvokolesa in razni stroji. Pri Batjeli, Ljubljana Stari trg št. 28

Pozor! Žensko kolo, še kot novo, 2. plašča z žico, dirkalno bilanco, srebrna ura, moška zimska suknja, se ceno proda, na Zaloški cesti 13 hodnik vrata 17. 3750

Zaboje in kanle od ameriškega pe-troleja kupi Sever & Komp. Ljubljana.

Ivan Mohorič
krojaški mojster

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 11.

se priporoča slavnemu občinstvu za vsa v njegovo stroko spadajoča dela, kakor tudi popravila in obračanje oblik. Zagotavlja se izbora in nagla postrežba. Zdaj je čas za popravila!

Pomočnik

manufakturne stroke, srednjih let se takoj sprejme pri tvrdki Frano Mathes-ovi naslednik v Brežicah. Pro-sijo se ponudbe z navedbo plače.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja povodom smrti gospoda

ANTONA ŠARCA

trgovca v Ljubljani

za poklonjeno krasno cvetje kakor tudi za častitljive spremstvo na njega zadnji poti, izrekamo vsem našo najprišrčnejšo zahvalo. Posebno se pa zahvaljujemo slav. pevskima zboroma Glasbene Matice in Ljubljanskega Zvona za ganljive žalostinke.

V Ljubljani, 9. IX. 1920.

Žalujoči ostali.

Zahvala.

Izrazi prijateljstva in so-čutja, ki so nam došli od vseh strani, ko je težko obol-el in nas za vedno zapustil naš preljubljeni nadepolni

Branko

so nas globoko ganili. Od srca vsem iskrena hvala; bilo nam je v veliko tolažbo.

Ljubljana, 10. septembra 1920.

Rodbina
Jegličeva.

Išče se uradnik zmožen voditi pisar-no, samostojen stil-ist, ki ima veselje do organizaci-ona dela in ki bi zamogel urejevati strokovni list. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravnistvo lista pod šifro »Organizacija« 3748.

Sprejme se izurjena kuharica, zmožna in poštena, tudi do-maših opravil. Istotam se sprejme tudi služkinja za vsa domača dela. Nastop takoj. Plača zelo ugodna. Zglasiti se je pri Mariji Ogrin, Ljubljana, Grubarjevo nabrežje 8. 3703

Suhe gobe, laneno seme, kumno, ter vse druge deželne pridelke kupuje trgov na s semeni Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Obl. konces. informačni zavod Drago Beseljak
Ljubljana Cankarjevo nabr. 5

dobavlja vse kreditne in privatne informacije v tu-in inozemstvu. V abona-mentu ter posamezno ce-ne zmerne. 6135

TRSTJE

za strope izdeluje in prodaja na debelo in drobno m² po K 4.80, pri večjih naročilih znaten popust. Ant. Steiner, Ljubljana, Jeranova ulica, 18. (Trnov.).

Proti griži

zdravniško priporočeno črno dalma-tinsko vino

kuč
se dobi edino v gostilni pri »Dalma-tincu« Sodna ulica št. 4

Opravičeno pozornost

vzbujajo naše čudovito nizke cene pri okovih za pohištvo, ključavnicah, šarnirih in ključav vseh vrst iz medij in železa, ki jih moremo sedaj tudi po pošti pošiljati v Jugoslavijo. — Kupci naj zahtevajo ponudbe.

HARING & BILD

železnina in kovinsko blago, Gradec, Idlhofigasse št. 12. Priprost način plačevanja! Nagla postrežba!

Modni salon Rozi Kribar, Ljubljana
Rimska cesta št. 6

ima veliko izbiro najmodernejših damskih in otroških klobukov za jesen in zimo na razpolago. Cene od 100 kron dalje.

Pariške novosti! — Dunajske novosti!

Domača tordka. Solidne cene.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9.

Najnovejši kroji. Točna postrežba.

Velika izbira izgotovljene obleke vseh vrst za gospode, dame in otroke. — Zaloga vsakovrstnega blaga za moške obleke, površnike in suknje, dalje vata za krojače v kosih in na metre.

Mlekarska zadruga za Jugoslavijo v Ljubljani opozarja cenjene trgovce, gostilničarje itd. v mestu in na deželi, na svojo bogato zalogo raznovrstnega kakor: bobinjca, tylistita, trapista, romadurja v cenah od 36.— do K 64.—. Oddaja se v vsaki množini. — Jednako ima v zalogi najfinejše

sira, čajno maslo.

V zalogi 1a Dalmatinsko črno vino
Opollo in Vis (Lisa)
Ludvik Dekleva,
veletrgovina z vinom in žganjem, Spodnja Šiška.

Jadranska montanska družba d. z o. z., Ljubljana

Telefon 9. Zvonarska ulica 5 (S). Brzojavi »Montana«, Ekspert.
Prodajamo Vse vrste kovin, rudnin in kemikalij ter vse indu-strijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko in kemijsko stroko, na debelo.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Stritarjeva
ulica št. 2.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah ter ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavica z rezervnimi zakladi okrog

95,000.000 kron.

sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugod-nemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Brzojavi: Industrijska-Split.
Telegramme: Telefon br. 247.

Jugoslavenska Industrijska Banka - dioničko društvo - Split

Bank Yugoslav pour l'Industrie Limited - Split. — Banque yougoslave pour l'Industrie société anonyme - Split.

Poziv na podpisivanje.

II. emisija dionica.

Na temelju riješenja ministarstva trgovine i industrije od 18. ožujka 1920. br. VI. 308. i zaključka glavne skupštine od 2. svibnja 1920. odlučilo je ravna-teljstvo Jugoslavenske Industrijske Banke provesti povišenje dioničke glavice od K 2,000.000— na

K 15,000.000—

izdanjem novih 13,000 dionica po nominalnih K 1.000— sa pravom na dobit od 15. rujna 1920. uz slijedeće uvjete:

1. Dosadašnjim dioničarima pripada pravo opcije i to na svaku staru dioncu po dvije nove dionice uz tečaj od K 1.250— po komadu sa 5% kamata od 15. IX. 1920. do dana uplate. Megjutomnica dionica I. emisije ima se kod upisa prikazati.
2. Cijena za nedioničare jest K 1.500— po komadu sa 5% kamata od 15. IX. 1920. do dana uplate.
3. Upis traje od 15. rujna do 15. listopada 1920., a za upisnike u ino-stranstvu do 15. studena 1920. Dioničari, koji ne izvrše do tog roka pravo opcije, gube to pravo. Kod upisa valja istodobno obaviti i uplatu.
4. Tečajni dobitak, koji se polučiti kod izdavanja novih dionica, ide nakon odbitka svih troškova i pristojbi na korist rezervnog fonda.

5. Pravo repartacije pridržaje si ravnateljstvo, a za nedodijeljene komade vratiti će se uplaćeni novac sa 5% kamata natrag.

6. Za uspjeh ove emisije jamči posebni sindikat.

Upisivanje i uplatu prima:

- u **Bakru:** Banka za Pomorstvo,
- u **Beogradu:** Opšta Privredna Banka,
- u **Dubrovniku:** Podružnica Narodne Banke d. d. iz Zagreba,
- u **Ljubljani:** Ljubljanska Kreditna Banka,
- u **Mostaru:** Podružnica Srpske Centralne Banke,
- u **Osljeku:** Jugoslavenska Banka,
- u **Sarajevu:** Srpska Centralna Banka,
- u **Splitu:** Jugoslavenska Industrijska Banka,
- u **Vrhu:** Podružnica Narodne Banke d. d. iz Zagreba,
- u **Zagrebu:** Narodna Banka d. d.,
- u **Sjevernoj Americi:** Garanty Trust Co. New York; Union Savings Bank, Pittsburgh Pa; The Kasper State Bank, Chicago Ill; French American Bank of Savings S. Francisco,
- u **Južnoj Americi:** Jugoslavenska Banka, Valparaiso i njezine podružnice: Punta Arenas, Antofagasta, Santiago, Iquique, Puerto Natales, Porvenir, Oruro, Buenos Aires i Rosario de Santa Fé.

Split, u mjesecu rujnu 1920.
Poljana Regenta Aleksandra br. 1.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.

Stavbeno podjetje
Tavčar & Svetina
Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 6
se priporoča. 1844

Preoblikuje se vse vrste klobukov

za dame in gospode v preoblikovalnici in izdelovalnici

P. Barborič v Ljubljani,
Mestni trg št. 7.

Velika izbira damskih klobukov, trakov, umetnih cvetlic za svatbe itd.

Bratři Utitzove, Praha

največja tovarna usnja v Čehoslov. republici, specialitete: ševro, ševret, box, usnje za mobilije, antik, itd.

Generalno zastopstvo za SHS kraljevino

H. SELJAK, Ljubljana.

Prva kranjska vrvarna

Ivan N. Adamič, Ljubljana,

priporoča vrvarske izdelke iz prave dolge konoplje, kakor štrange, oglavja za konje, vrvice za perilo, vrvi za seno in transmisije, špage razne debelosti, drete, opasnice (gurte) navadne in za transmisije (Müllergurten), fino izdelane vrvice za okna (Rolloschnur) i. t. d., po najnižjih cenah.

Lastni izdelki! Točna postrežba. Telefon 441.

»ZBIRAJTE ZA SKLAD SLOVENSKE LJUDSKE STRANKE!«

M. Kuštrin, Ljubljana

Dunajska cesta št. 20. Telefon št. 470.

priporoča Avto-kolesa ter vsake vrste gumijevih predmetov, izolirane žice za električno napeljavo, elektrotehnični material po najnižjih cenah.

Int. telefon št. 461.

Slovenska eskomptna banka

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1.

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko banko v Zagrebu.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge. - Nakup in prodaja: Efektov, deviz, valut. - Eskompt menic, terjatev, faktur. - Akreditivi. - Borza.

ŠIVALNI STROJI

dospeli za rodbinsko in obrtno rabo v vseh opremah, blago predvojno. Istotam se dobe igle, olje ter posamezni deli, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje

JOSIP PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

„Slovenska Siraža“ kliče na pomoč!

Industrijsko podjetje išče za takojšnji nastop

uradnika

popolnoma verziranega v knjigovodstvu in korespondenci. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja, z referencami in plačilne zahteve naj se pošljejo pod „Industrijski uradnik“ na upravništvo lista. 3704

Parna žaga Fran Ravnikar

mestni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

TRAVERZE

vse dolgoti, profil 14—22 ima v zalogi trdka

Pinter & Lenard

železnina

Maribor, Aleksandrova cesta št. 32—34 po nizki ceni.

Cosulich-Line Trst-Amerika

New York-Buenos-Ayres-Rio de Janeiro Santos-Montevideo.

Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za potnike z Slovenije edino le pri:

Simon Kmetec, Ljubljana,
Kolodvorska ulica 26.

PFAFF

šivalne stroje,

PUCH

vozna kolesa,

plašče in cevi

priporoča

Ign. Vok

Ljubljana, Sodna ulica 7.

Novi patentirani električni SONA-zvonec na močni tok.

Pri uporabi Sona-zvonca na močni tok so nepotrebne baterije ali transformatorji.

Enkrat inštaliran Sona-zvonec na močni tok ne potrebuje nikake skrbi več in nepovzroča nikakih nadaljnjih stroškov.

Sona-zvonci se izdelujejo za vsako napetost (istomerni ali izmenični tok). Razlike v napetosti do 80 voltov nimajo na zvonec nikakega vpliva.

Sona-zvonci so cenejši kot zvonci za baterije ali s transformatorji in delujejo trajno dobro. Poraba toka (0,25 Amp.) je minimalna.

Sona-zvonci kot zvonci pri vratih se stikajo s kontaktom pri vratih.

Sona-zvonci so za daljše napeljave najboljši zvonci, ker ne igra pri njih padec napetosti nikake vloge.

Sona-zvonci so pri tovarniških napeljavah 60—150 zvoncev edino zanesljivi.

Sona-zvonci se izdelujejo v najrazličnejših oblikah in velikostih za stanovanja, hiše, šole, hotele, rudokope, železnice in tovarne. Sklepa jih poseben solenoid, kjer spirala železno jedro v se potegne in s posebnim prožnim kroglastim kontaktom tok sklepa in prekinjuje. Zvonec se da priključiti na vsako poljubno električno napeljavo.

Zahtevajte ponudbe od tvrdke „SVETLA“ Ljubljana, Mestni trg št. 25.